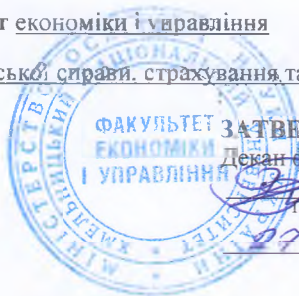

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2024 р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна Управління фінансовою санацією підприємства

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Ларіонова Катерина Леонідівна
Профайл викладача	https://fbss.khmn.u.edu.ua/larionova-kateryna-leonidivna/
Е-mail викладача(ів)	larionovaK@khmn.u.edu.ua
Контактний телефон	096-4209949
Сторінка дисципліни в ІСУ	
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю (Zoom. ID: 5684495308. Пароль: 112233)

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	-	-	4	120	51	34	-	17	-	69	-	-	+	-
В	З	-	-	4	120	12	8	-	4	-	138	-	-	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «Управління фінансовою санацією підприємства» є однією із вибіркових дисциплін і займає важливе місце у підготовці фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Дисципліна викладається для студентів усіх форм навчання другого (магістерського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування системи теоретичних знань та практичних навичок з питань управління процесами підготовки і здійснення фінансового оздоровлення неплатоспроможного підприємства чи його ліквідації у зв'язку з банкрутством.

Завдання дисципліни. Розширення й поглиблення знань щодо сутності, методів, правил та механізмів управління фінансовою санацією, а також форм і методів антикризового фінансового контролінгу; набуття навичок проведення санаційного аудиту; опанування комплексу питань, пов'язаних із системою державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні з урахуванням досвіду ЄС, проведення санаційної реструктуризації суб'єктів господарювання та економіко-правових аспектів управління санацією та ліквідацією підприємств.

Очікувані результати навчання

Після вивчення дисципліни здобувач має: демонструвати здатність до абстрактного мислення; досконало володіти професійною термінологією та основними поняттями з управління фінансовою санацією; вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах які виникають на підприємствах під час фінансової кризи; вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних основах антикризового фінансового контролінгу та санаційного аудиту; володіти

аудиту; володіти економіко-правовими аспектами управління санацією та ліквідації підприємств; характеризувати методи державної фінансової підтримки санації суб'єктів господарювання в Україні з урахуванням досвіду ЄС.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Сутність управління фінансовою санацією підприємства		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	3	[1, с. 12-79; 2, с. 5-42; 3, с. 10-25]
2	Фінансова стратегія підприємства як засіб запобігання банкрутству..	Сутність управління фінансовою санацією підприємства	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття та розв'язування задач.	4	[1, с. 171-182]
3	Антикризовий фінансовий контролінг		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття та розв'язування задач.	4	[1, с. 334-350]
4	Антикризовий фінансовий контролінг	Антикризовий фінансовий контролінг	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестування (ТК 1).	5	[1, с. 350-404]
5	Санаційний аудит		Опрацювання теоретичного матеріалу Т4, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ	5	[1, с. 251-287]
6	Санаційний аудит	Санаційний аудит	Опрацювання теоретичного матеріалу Т4, підготовка до практичного заняття	3	[1, с. 251-287]
7	Фінансування санації підприємства		Опрацювання теоретичного матеріалу Т5, підготовка до практичного заняття та розв'язування задач.	4	[1, с. 230-239; 2, с. 313-355; 3, с. 146-166]
8	Фінансування санації підприємства	Фінансування санації підприємства	Опрацювання теоретичного матеріалу Т5, підготовка до практичного заняття та розв'язування задач.	4	[2, с. 313-355; 3, с. 146-166]
9	Санаційна реструктуризація підприємства		Опрацювання теоретичного матеріалу Т6, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ	5	[1, с. 288-332 2, с. 313-355; 3, с. 183-203]
10	Санаційна реструктуризація підприємства	Санаційна реструктуризація підприємства	Опрацювання теоретичного матеріалу Т6, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестування (ТК 2)	5	[2, с. 313-355; 3, с. 183-203]
11	Система державної підтримки санації суб'єктів господарювання в Україні з урахуванням досвіду ЄС		Опрацювання теоретичного матеріалу Т7, підготовка до практичного заняття	3	[2, с. 277-299; 3, с. 220-242]

12	Економіко-правові аспекти управління санацією та ліквідацією підприємств	Система державної підтримки санації суб'єктів господарювання в Україні з урахуванням досвіду ЄС	Опрацювання теоретичного матеріалу Т8, підготовка до практичного заняття	3	[1, с. 117-168 2, с. 161-196; 3, с.257-316]
13	Економіко-правові аспекти управління санацією та ліквідацією підприємств		Опрацювання теоретичного матеріалу Т8, підготовка до практичного заняття, виконання ІДЗ	5	[1, с. 117-168 2, с. 161-196; 3, с.257-316]
14	Оцінювання вартості майна підприємства у процесі управління санацією	Економіко-правові аспекти управління санацією та ліквідацією підприємств	Опрацювання теоретичного матеріалу Т9, підготовка до практичного заняття та розв'язування задач.	4	[2, с. 302-310]
15	Національні системи банкрутства		Опрацювання теоретичного матеріалу Т10, підготовка до практичного заняття	3	[1, с. 183-223]
16	Особливості управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств різних форм власності та видів діяльності	Оцінювання вартості майна підприємства у процесі управління санацією	Опрацювання теоретичного матеріалу Т11, підготовка до практичного заняття, підготовка до тестування (ТК 3)	5	[2, с. 358-392; 3, с. 330-368]
17	Особливості управління фінансовою санацією та банкрутством підприємств різних форм власності та видів діяльності		Захист індивідуального домашнього завдання	4	[2, с. 358-392; 3, с. 330-368]

Примітка: * Лекції проводяться щотижня по дві години, практичні заняття проводяться раз у два тижня по дві години по чисельнику чи знаменнику, відповідно до розкладу занять.

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Термін виконання практичних завдань на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному занятті після отримання завдання. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «**Положення**», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над практичними завданнями студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти залежать від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом вирішення практичних завдань. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати практичні завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль (залік)	
	Усне опитування, розв'язування практичних завдань (обов'язковий мінімум оцінок – 4)	Тестовий контроль			Індивідуальне завдання
Т. 1-11		Т. 1-3	Т. 4-7	Т. 8-11	Т. 1-11
ВК: 0,4	ВК: 0,3		ВК: 0,3		

Умовні позначення: Т – тема дисципліни; ВК – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Самостійна робота				Семестровий контроль (залік)
Тестовий контроль		Контрольна робота		
Тести для захисту контрольної роботи	Тести поточного контролю	Якість виконання	Оцінка за захист	
ВК: 0,4		ВК: 0,3	ВК: 0,3	

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі Moodle. При отриманні негативної оцінки, тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання індивідуального завдання

Оцінювання результатів виконання індивідуального завдання здійснюється за такими критеріями:

Критерії оцінювання	Оцінка за інституційною шкалою
Уміння чітко виявляти проблеми, ґрунтовні оригінальні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої у індивідуальному завданні, висока спроможність застосування здобутих теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, використання цікавого додаткового фактичного матеріалу (наприклад, статистичних даних для обґрунтування власної позиції), уміння логічно, послідовно викладати своє бачення у процесі обговорення, здатність якісно подавати свою позицію у різних формах. Студент у повному обсязі виконав індивідуальне завдання, не отримав зауважень та захистив його, допустивши дві–три несуттєві помилки.	відмінно
Уміння чітко виявляти проблеми, наявні пропозиції щодо вирішення проблемної ситуації, заданої в індивідуальному завданні, наявність у відповіді теоретичних знань з дисципліни у практичних ситуаціях, уміння викладати власне бачення у процесі обговорення, результат виконання поданий у заданій формі. Студент виконав у повному обсязі індивідуальне завдання, отримав незначні зауваження, які були ним доопрацьовані, та захистив його допустивши дві–три несуттєві помилки.	добре
Пропозиції, що частково вирішують проблемну ситуацію, задану в індивідуальному завданні, присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, але допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, мови викладу, форм подання. Студент виконав у повному обсязі індивідуальне завдання, отримав значні зауваження, які були ним частково доопрацьовані, та захистив його допустивши неточності і суттєві помилки у відповідях.	задовільно
Пропозиції, взагалі не мають стосунку до вирішення проблеми або частково вирішують проблемну ситуацію, задану в індивідуальному завданні, слабка присутність у відповіді теоретичних знань з дисципліни, допущені суттєві недоліки щодо обґрунтування позиції, що ставлять її під сумнів, мова викладу та форми подання лише частково відповідають професійному рівню або взагалі не відповідають. Студент не виконав у повному обсязі індивідуальне завдання, отримав значні зауваження, які не були ним доопрацьовані.	незадовільно

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ECTS	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання	
A	4,75-5,00	5	Зараховано	
B	4,25-4,74	4		Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок.
C	3,75-4,24	4		Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками.
D	3,25-3,74	3		Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
E	3,00-3,24	3		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією.
FX	2,00-2,99	2	Незараховано	
F	0,00-1,99	2		Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
			Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни	
			Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.	

Підсумкова семестрова оцінка виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться у межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «задовільно, добре, відмінно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Економічна сутність санації підприємства
2. Функції санації підприємства
3. Класифікація санації підприємств
4. Менеджмент фінансової санації підприємства
5. Сутність та види антикризового фінансового контролінгу
6. Модель антикризового фінансового контролінгу

7. Функції та завдання антикризового фінансового контролінгу
8. Роль служби контролінгу в системі антикризового фінансового управління
9. Сутність та завдання санаційного аудиту.
10. Поняття санаційної спроможності
11. Методи санаційного аудиту
12. Програма та етапи санаційного аудиту
13. Висновок за результатами санаційного аудиту
14. Форми і джерела фінансування санаційних заходів
15. Суть потреби в капіталі для фінансування санаційних заходів
16. Поняття та класифікація внутрішніх джерел фінансової стабілізації
17. Збільшення вхідних грошових потоків
18. Фінансування санації за рахунок акціонерного (пайового) капіталу
19. Реструктуризація активів.
20. Зменшення вихідних грошових потоків.
21. Зовнішні фінансові джерела санації. Альтернативна санація.
22. Участь кредиторів у санації підприємства.
23. Трансформація боргу у власність.
24. Пролонгація та списання заборгованості.
25. Санаційні кредити.
26. Фінансова участь персоналу в санації підприємства.
27. Сутність реструктуризації підприємства
28. Класифікаційні ознаки реструктуризації
29. Реорганізація підприємств, її напрями та передумови
30. Загальні передумови реструктуризації
31. Передавальний та розподільний баланси
32. Методичні засади оцінювання вартості майна суб'єктів господарювання
33. Методи оцінювання вартості майна
34. Порядок оцінювання вартості майна підприємств
35. Оцінювання вартості підприємства як цілісного майнового комплексу.
36. Оцінювання вартості корпоративних прав.
37. Оцінювання об'єктів нерухомості.
38. Оцінювання вартості нематеріальних активів і рухомого майна підприємств.
39. Загальна характеристика національних систем банкрутства: складові елементи
40. Економічна сутність банкрутства
41. Відкриття провадження у справі про банкрутство згідно з нормами Кодексу України з процедур банкрутства (КУЗПБ).
42. Процедури, що застосовують до боржника у справах про банкрутство
43. Компетенція зборів і комітету кредиторів (представницьких органів кредиторів)
44. Вимоги кредиторів
45. Арбітражний керуючий
46. Фінансові процедури процесу ліквідації під час банкрутства підприємств
47. Розгляд справ про банкрутство державних підприємств
48. Досудова санація боржника
49. Ліквідаційна процедура.
50. Економічна сутність фінансової стратегії
51. Модель розроблення фінансової стратегії підприємства
52. Методи та інструменти розроблення фінансової стратегії.
53. Особливості банкрутства та ліквідації банків.
54. Особливості санації та банкрутства страхових організацій

Рекомендована література

Основна література

1. Боронос В. Г. Управління фінансовою санацією підприємств : підручник / В. Г. Боронос, І. Й. Плікус. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 459 с.
2. Бондарчук М.К. Фінансова санація і антикризове управління підприємством (з перекладом тем англійською мовою): навч. посіб. / М.К. Бондарчук, І.В. Алексеев – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 268 с.
3. Пильнова В.П. Фінансова санація і банкрутство підприємств: навчальний посібник / В.П. Пильнова – Київ: ДУТ, 2019. – 393 с.

Додаткова

1. Ковальчук Н.О.. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. / Н.О. Ковальчук, М.П. Федішин, А.В. Жаворонок, А.С. Абрамова – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. – 231 с.
2. Крутова А. С. Управління фінансовою санацією підприємства: навч. посіб. для студентів 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / А. С. Крутова, Л. І. Лачкова, В.М. Лачкова . Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. - Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2017. – 186 с.
3. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. Київ / О.Я. Бязилінська - Центр навчальної літератури, 2019. – 328 с.
4. Кривов'язюк І.В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник. 3-тє видання, доповн. і переробл./ І.В. Кривов'язюк. – Київ : Видавничий дім “Кондор”, 2020. – 396 с.
5. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посібник / Чернівецький нац. ун-т імені Ю. Федьковича ; укладачі: Н. О. Ковальчук, М. П. Федішин, А. В. Жаворонок, А. С. Абрамова; імені ЧНУ : 2020. – 224 с.
6. Ларіонова К.Л. Теоретичні основи інноваційної реструктуризації підприємств / К.Л. Ларіонова., Т.В. Донченко // Вісник ХНУ, Економічні науки. – Хмельницький, 2021. – №2. – С.113-121. Режим доступу: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/08/2021-2-en-21.pdf>
7. Larionova K. Enterprise Innovation-Driven Development Management Based on the Assessment of Restructuring Capacity / K. Larionova, O. Synyuk, T. Donchenko, H. Kapinos // Science and Innovation. – 2022. – Vol. 18, № 2. – p. 30-43. (ISSN 2409-9066) (стаття проіндексована у Google Scholar, наукометричних базах Scopus та Web of Science). Режим доступу: <https://scinm-eng.org.ua/ojs/index.php/ni/article/view/111/101>
8. Larionova K. Management of innovation restructuring of the enterprise : monograph / R. Kvasnitska, K. Larionova // Management of innovative development of economic entities. - Przeworsk (Poland): WSSG, 2018. – Vol.2. – P.92-101. Режим доступу: <https://clar.khmnu.edu.ua/items/4f4d7ffa-bb8f-4c34-8ca0-1bcb6ee122ac>

Розробник

к.е.н., доцент Катерина ЛАРІОНОВА

Погоджено
Гарант ОіП

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

Зав. кафедри фінансів, банківської
справи, страхування та фондового
ринку

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ